

Vysvetlenie súťažných podkladov č. 4

Zariadenie na robotické chirurgické výkony – Robotický operačný systém v počte 2 ks

Na základe podaných žiadostí o vysvetlenie a doplnenie súťažných podkladov záujemcov, verejný obstarávateľ poskytuje podľa § 48 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) nasledovné vysvetlenie:

Otázka č. 16:

Žiadame verejného obstarávateľa o vypustenie požiadaviek uvedených v bodoch 17. a 18. technickej špecifikácie (Príloha č. 12 súťažných podkladov) – t. j. funkcie lineárneho výsunu všetkých štyroch ramien súčasne (bod 17.) a funkcie rotácie všetkých štyroch ramien súčasne (bod 18.) – a to v celom rozsahu, bez náhrady.

I. Chýbajúce klinické zdôvodnenie požiadavky

Vo Vysvetlení súťažných podkladov č. 2 zo dňa 16. 7. 2026 (odpoveď č. 12) verejný obstarávateľ obhajoval parameter účinnej pracovnej dĺžky nástrojov výslovným výpočtom konkrétnych klinických dôvodov – spektrom výkonov koncového pracoviska, rizikami skrátenej dĺžky pre bezpečnosť pacienta, ergonomickými dôvodmi aj stanoviskami odborných garantov jednotlivých pracovísk. Pri stanovení tejto požiadavky teda obstarávateľ preukázal, že za každým záväzným technickým parametrom stojí konkrétna, doložiteľná klinická potreba pracoviska.

Vo vzťahu k bodom 17. a 18. technickej špecifikácie je možné konštatovať, že nejde o klinicky potrebné funkcionality. Súčasný pohyb (výsun, resp. rotácia) všetkých štyroch ramien nie je funkciou, ktorá by bola súčasťou bežného operačného workflow – ramená sa pri výkone polohujú a ovládajú individuálne, podľa aktuálnej potreby operátora a priebehu zákroku, nie hromadne naraz. Nie je zrejmé, aký klinický scenár by simultánny pohyb všetkých štyroch ramien vôbec vyžadoval, ani aké riziko pre pacienta by jeho absencia predstavovala. Pokiaľ verejný obstarávateľ pri iných technických parametroch dôsledne vyžaduje a sám poskytuje konkrétne klinické zdôvodnenie, mal by rovnaký štandard uplatniť aj tu – a keďže také zdôvodnenie chýba, body 17. a 18. technickej špecifikácie by mali byť ako klinicky irelevantné vypustené.

II. Doterajší rozhodovací postup obstarávateľa pri obdobných požiadavkách
Z doposiaľ zverejnených vysvetlení vyplýva konzistentný negatívny prístup verejného obstarávateľa k technickým parametrom, ktoré presahujú funkčné minimum a smerujú ku konkrétnemu konštrukčnému riešeniu.

Najbližším precedensom je bod 10 technickej špecifikácie (konfigurácia ramien), kde obstarávateľ vo Vysvetlení č. 1 zo dňa 25. 6. 2026 (odpoveď 10.8) výslovne pripustil, že flexibilná rekonfigurácia ramien počas výkonu môže predstavovať klinický prínos, napriek tomu ju odmietol zaviesť ako povinnú požiadavku, pretože by to „viedlo k neprípustnému zúženiu okruhu potenciálnych uchádzačov a k zvýhodneniu konkrétneho výrobcu.“ Tú istú formuláciu – nadštandardná funkcia môže byť prínosom, ale nesmie byť povinnosťou, lebo by zvýhodnila konkrétne technické riešenie – verejný obstarávateľ zopakoval aj pri odpovediach 10.1 až 10.4 a 10.7 (elektrochirurgická jednotka, inštrumenty,

mechanizmus výmeny nástrojov). Pri otázke vzdelávania a proctoringu (otázka č. 2) obstarávateľ použil ešte výstižnejšie pomenovanie rizika, keď odmietol požiadavku viazanú na konkrétny model systému s odôvodnením, že by viedla k zvýhodneniu „konkrétneho technologického ekosystému“.

Body 17. a 18. sú v priamom rozpore s takto ustáleným prístupom: namiesto toho, aby bola pokročilá, výrobcovo-špecifická funkcionálna ponechaná ako dobrovoľná (nadštandardná), je v súťažných podkladoch nastavená ako záväzná požiadavka. Žiadame, aby obstarávateľ pri posúdení tejto žiadosti postupoval podľa rovnakého, ním samým opakovane potvrdeného štandardu. Dopĺňame, že úplné vypustenie požiadavky nie je pre verejného obstarávateľa neobvyklým alebo neprimeraným krokom – vo Vysvetlení č. 2 (odpoveď č. 11) verejný obstarávateľ požiadavku na preukázanie klinického používania systému vypustil „v plnom rozsahu bez ďalšieho nahradenia“, keď sa ukázalo, že presahuje preukázateľné potreby zákazky.

III. Riziko skrytej diskriminácie

Body 17. a 18. v spojení s bodom 10 technickej špecifikácie (ktorý ako rovnocennú alternatívu pripúšťa aj konštrukčné riešenie so štyrmi samostatne stojacimi ramenami) vytvárajú riziko, že formálne technologicky neutrálna špecifikácia fakticky zvýhodňuje úzky okruh konkrétnych robotických systémov. Opätovne žiadame, aby verejný obstarávateľ pri posúdení tejto žiadosti postupoval konzistentne, t.j. zachoval zodpovedný prístup k technickej neutralite, aký sám dôsledne uplatnil pri bodoch citovaných vyššie.

Žiadame verejného obstarávateľa, aby:

1. vypustil body 17. a 18. technickej špecifikácie (Príloha č. 12) v celom rozsahu, bez náhrady.

Odpoveď č. 16:

Verejný obstarávateľ po preskúmaní a vecnom posúdení žiadosti záujemcu **žiadosti o vypustenie bodov 17 a 18 technickej špecifikácie nevyhovuje** a na **uvedených požiadavkách v plnom rozsahu trvá**. Príloha č. 12 Technická špecifikácia súťažných podkladov ostáva zachovaná v znení zo dňa 17.07.2026.

I. K odôvodneniu požiadaviek

Verejný obstarávateľ predovšetkým uvádza, že požiadavky uvedené v bodoch 17 a 18 technickej špecifikácie nesmerujú k tomu, aby počas samotného chirurgického úkonu dochádzalo k neodôvodnenej alebo nekoordinovanej manipulácii so všetkými nástrojmi v operačnom poli, ako to vo svojej žiadosti predpokladá záujemca. Predmetné požiadavky sa vzťahujú na technickú schopnosť systému koordinovane prestaviť a pripraviť ramená systému, najmä pri dokovaní a predokovaní, pri nastavení optimálnej pracovnej pozície pred začatím výkonu, pri zmene operačného poľa, pri optimalizácii dosahu ramien a pri zabezpečení vhodnej pracovnej geometrie celého systému.

Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice ako koncové pracovisko s nadregionálnym spádcom pre viac ako 1,5 milióna obyvateľov východného Slovenska plánuje obstarávaný systém využívať na najnáročnejšie roboticky asistované výkony, vrátane výkonov v oblasti pankreatickej, hepatobiliárnej a komplexnej abdominálnej chirurgie. Pri týchto multikvadrantových výkonoch sa anatomické operačné pole v jednotlivých fázach výkonu môže zásadne meniť, pričom je nevyhnutné zabezpečiť optimálnu

expozíciu, dostatočný dosah ramien, vhodnú polohu kamery a nástrojov, ako aj minimalizáciu vonkajších a vnútorných kolízií.

Možnosť koordinovaného lineárneho výsunu a koordinovanej rotácie ramien má pri takýchto výkonoch zásadný význam najmä pri predokovaní systému, pri nastavení pracovnej pozície pred začatím výkonu, pri prechode medzi jednotlivými operačnými fázami a pri prispôbení konfigurácie ramien konkrétnej anatómii pacienta. Táto funkcionality prispieva k plynulejšiemu operačnému workflow, ku skráteniu času potrebného na prestavenie systému, k obmedzeniu potreby opakovaného oddokovania a redokovania a k lepšej kontrole pracovného priestoru. Z hľadiska manažmentu patientskeho rizika prispieva k optimalizácii času expozície pacienta v celkovej anestézii, pričom eliminácia časových strát pri rekonfigurácii prístroja je dôležitým faktorom pre znižovanie perioperačných rizík, najmä pri dlhotrvajúcich onkochirurgických výkonoch u rizikových skupín pacientov.

Verejný obstarávateľ nesúhlasí s tvrdením záujemcu, že absencia tejto funkcionality nepredstavuje riziko pre pacienta. Pri manuálnom a izolovanom rozostavovaní ramien personálom narastá závislosť od ľudského faktora a s tým spojené riziko nežiaduceho mechanického kontaktu ramien. Z hľadiska biomechaniky minimálne invazívnej chirurgie môže vonkajšia kolízia ramien prenášať nežiaduci tlak a bočné zaťaženie priamo na miesta zavedenia trokarov v brušnej stene pacienta, čo môže viesť k traumatizácii okolitého tkaniva, mikrokrvácaniu, prípadne k nežiaducemu posunu portov. Naopak, koordinované a softvérové kontrolované prestavenie ramien umožňuje optimalizovať ich vzájomnú polohu a pracovné uhly ešte pred plným využitím nástrojov v operačnom poli, čím vytvára technický predpoklad na lepšiu prevenciu kolízií a bezpečnejšie nastavenie systému pri náročných výkonoch.

Uvedené požiadavky vychádzajú z prevádzkových a klinických potrieb pracovísk verejného obstarávateľa a boli stanovené na základe odborného posúdenia dotknutých klinických pracovísk pri príprave technickej špecifikácie predmetu zákazky.

II. K namietanej nekonzistentnosti postupu verejného obstarávateľa

Záujemca odvodzuje svoju žiadosť z toho, že verejný obstarávateľ v predchádzajúcich vysvetleniach odmietol viaceré navrhované technické požiadavky s odôvodnením, že by viedli k zvýhodneniu konkrétneho výrobcu. Verejný obstarávateľ uvádza, že **ide o vecne odlišné situácie** a jeho postup je konzistentný.

V prípadoch, na ktoré záujemca poukazuje (odpovede č. 10.1 až 10.8 Vysvetlenia č. 1 a odpoveď na otázku č. 2), išlo o **návrhy záujemcov na doplnenie nových technických požiadaviek nad rámec pôvodného znenia súťažných podkladov**. Verejný obstarávateľ tieto návrhy neprijal práve preto, aby nedošlo k dodatočnému zúženiu okruhu uchádzačov a k zvýhodneniu konkrétneho technického riešenia. Odmietnutie doplnenia novej požiadavky však nemožno stotožňovať s povinnosťou zrušiť požiadavku, ktorú verejný obstarávateľ stanovil od začiatku na základe vlastných objektívnych prevádzkových a klinických potrieb.

Body 17 a 18 technickej špecifikácie nie sú požiadavkou doplnenou na návrh niektorého záujemcu, ale **pôvodnou funkčnou požiadavkou verejného obstarávateľa**, ktorá vychádza z reálnych potrieb jeho pracovísk a bola súčasťou súťažných podkladov od ich zverejnenia a všetkých potenciálnym uchádzačom **je známa od 03.06.2026**, odo dňa zverejnenia súťažných podkladov vrátane všetkých príloh na profile verejného obstarávateľa. Postup, v rámci ktorého verejný obstarávateľ odmieta rozširovanie technických požiadaviek nad rámec svojich potrieb a súčasne zotrváva na požiadavkách,

ktoré týmto potrebám zodpovedajú, nie je nekonzistentný, **ale vyjadruje dôsledné uplatňovanie zásady primeranosti podľa § 10 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní.**

Pokiaľ ide o poukaz záujemcu na vypustenie požiadavky na preukázanie klinického používania systému, v tomto prípade išlo o požiadavku uplatnenú v rámci podmienok účasti, ktorej vecné zaradenie bolo predmetom odôvodnenej žiadosti. Rozhodnutie o jej vypustení preto nemožno vykladať ako všeobecnú pripravenosť verejného obstarávateľa vypúšťať ktorúkoľvek technickú požiadavku na základe žiadosti hospodárskeho subjektu.

III. K namietanému riziku skrytej diskriminácie

Verejný obstarávateľ zdôrazňuje, že požiadavky uvedené v bodoch 17 a 18 sú stanovené **funkčne, nie konštrukčne**. Nevyžadujú konkrétne konštrukčné usporiadanie systému ani umiestnenie ramien na jednom spoločnom pojazdnom podvozku, ale schopnosť systému zabezpečiť koordinovaný lineárny výsun a koordinovanú rotáciu ramien.

Verejný obstarávateľ **v rámci autoremedúry výslovne pripustil aj konštrukčné riešenie so štyrmi samostatne stojacimi robotickými ramenami (modulárny systém)**. Takéto systémy môžu požiadavku podľa bodov 17 a 18 naplniť im vlastným spôsobom, napríklad softvérovo asistovanou alebo sieťovo koordinovanou synchronizáciou pohybu ramien. Ak konkrétna technická platforma z princípu svojej architektúry nedokáže zabezpečiť koordinovaný pohyb ramien a vyžaduje výlučne izolovanú manuálnu manipuláciu, ide o technologické obmedzenie daného zariadenia, nie o diskriminačnú povahu požiadavky.

Súťažné podklady zároveň obsahujú doložku o pripustení ekvivalentných riešení, ktorá je k dispozícii všetkým hospodárskym subjektom od momentu vyhlásenia verejného obstarávania. Skutočnosť, že určité technické riešenie dostupné na trhu požadovanú funkcionality neposkytuje, sama osebe nezakladá neprimeranosť ani diskriminačnú povahu požiadavky; v opačnom prípade by verejný obstarávateľ nemohol stanoviť žiadnu požiadavku, ktorú spĺňa len časť dodávateľov na trhu, čo by popieralo samotný účel technickej špecifikácie.

IV. K obsahu a načasovaniu žiadosti

Verejný obstarávateľ napokon uvádza, že predmetné technické požiadavky podľa bodov 17 a 18 sú súčasťou súťažných podkladov od vyhlásenia verejného obstarávania dňa 03.06.2026 a boli tak dostupné všetkým hospodárskym subjektom počas celej lehoty na predkladanie ponúk. Ich znenie nebolo v priebehu procesu verejného obstarávania menené ani spresňované. Žiadosť o ich úplné vypustenie bola pritom podaná až v záverečnej fáze lehoty na predkladanie ponúk.

Verejný obstarávateľ zároveň konštatuje, že žiadosť záujemcu neobsahuje **žiadny objektívny dôkaz ani technický podklad** o tom, že by požadovaná funkcionality nebola na trhu dostupná alebo že by bola objektívne nespĺniteľná. Argumentácia záujemcu je založená výlučne na jeho vlastnom subjektívnom hodnotení klinickej potrebnosti požiadaviek, sledujúc pri tom vlastné obchodné záujmy.. Posúdenie klinickej potreby a rozsahu funkcionality obstarávaného zdravotníckeho zariadenia pritom prislúcha verejnému obstarávateľovi ako poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, ktorý za organizáciu a bezpečnosť poskytovanej starostlivosti zodpovedá.

Záver: Verejný obstarávateľ na požiadavkách uvedených v bodoch 17 a 18 technickej špecifikácie (Príloha č. 12 súťažných podkladov v znení zo dňa 17.07.2026) v plnom rozsahu trvá a žiadosti záujemcu

o ich vypustenie nevyhovuje. Predmetné požiadavky sú stanovené funkčne, sú objektívne odôvodnené prevádzkovými a klinickými potrebami verejného obstarávateľa a nepredstavujú neopodstatnené obmedzenie hospodárskej súťaže v zmysle § 10 ods. 2 a § 42 zákona o verejnom obstarávaní. Súťažné podklady podľa Prílohy č. 12_Technická špecifikácia_ROS_071726 sa v tejto časti nemenia.